

Libris
Respect pentru oameni și cărți

Bernard
Cornwell

Eretic

ÎN CĂUTAREA GRAALULUI

rao international publishing company

CUPRINS

Prolog / 9

CALAIS, 1347

Partea întâi

UNEALTA DIAVOLULUI / 41

Partea a doua

FUGARUL / 211

Partea a treia

ÎNTUNERICUL / 309

Epilog

GRAALUL / 399

Note istorice / 407

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

PROLOG

Calais, 1347

Drumul venea dinspre dealurile de sud și traversa mlaștinile de lângă mare. Era un drum anevoios. O ploaie grea de vară îl transformase într-o porțiune de nămol lipicios, care se întărea când soarele ieșea dintre nori, dar era singurul drum care ducea de la înălțimile de la Sangatte până la porturile de la Calais și de la Gravelines. La Nieulay, un sătuc cu nimic deosebit, traversa râul Ham pe un pod de piatră. Ham nici nu putea fi considerat un râu. Era un pârâu încet, care șerpuia prin mlaștinile friguroase până ce dispărea printre limbile de pământ noroios de pe coastă. Era atât de scurt, încât un om putea să îl parcurgă de la locul în care izvora până la mare în puțin mai mult de o oră și era atât de mic, încât putea fi traversat în timpul unui reflux fără ca apa să ajungă mai sus de talie. Drena mlaștinile unde trestiile creșteau dens și bătlanii vânau broaște prin păpuriș și era alimentat de un labirint de pâraie mai mici, unde sătenii din Nieulay și Hammers și Guîmes își puneau capcanele de răchită pentru țipari.

Nieulay și podul lui de piatră nu se așteptau să intre în istorie, doar că orașul Calais era la trei kilometri distanță spre nord și în vara anului 1347 o armată de treizeci de mii de englezi începea asediul asupra portului, iar tabăra ei era

îngrămădită între zidurile impresionante ale orașului și mlaștini. Drumul ce venea dinspre dealuri și care traversa Ham la Nieulay era singurul traseu pe care întâlnirile franceze l-ar fi ales iar în mijlocul verii. Astfel, într-o vreme când locuitorii din Calais luptau cu foametea, Filip de Valois, regele Franței, își ducea armata la Sangatte.

Douăzeci de mii de francezi traversau dealurile, cu multe steaguri fluturând în vântul ce bătea dinspre mare. Printre ele era și oriflama, stindardul sacru de război al francezilor. Era un steag lung cu patru cozi ascuțite și o buclă de un roșu sângieriu din mătase fină și strălucea de nou ce era. Vechiul stindard era în Anglia, un trofeu luat pe dealul întins, verde, dintre Wadicourt și Crécy cu o vară înainte. Dar noul steag era la fel de sacru ca și cel vechi, iar pe lângă el fluturau stindardele marilor nobili francezi: steagurile lui Bourbon, Montmorency și al contelui de Armagnac. Erau mai puține stindarde nobile decât vara trecută, dar toată lumea spunea că cei mai mari războinici din regatul lui Filip au venit pentru a lupta împotriva englezilor. Și totuși, între ei și inamic se întindea râul Ham și podul de la Nieulay care era apărat de un turn din piatră, în jurul căruia englezii săpaseră tranșee, care acum erau înțesate cu arcași și ostași. În spatele acestei trupe era râul, apoi mlaștinile, iar pe un teren mai ridicat, aproape de zidul înalt de la Calais și de șanțul dublu de apărare, se afla un oraș improvizat din case și corturi în care se adăpostea armata engleză. Și era o armată cum nu s-a mai văzut niciodată în Franța. Tabăra asediatorilor era mai mare chiar decât Calais. Cât se vedea cu ochii, se întindeau străzi aliniat cu pânze, case din lemn, cu locuri pentru cai, iar între ele erau ostași și arcași. Stindardul era ca și inexistent.

– Putem să cucerim turnul, sire.

Sir Geoffrey de Charny, un soldat dur precum toți din armata lui Filip, arată în josul dealului către locul unde

garnizoana engleză a lui Nieulay era izolată pe malul francez al râului.

— Pentru ce? întrebă Filip.

Era un bărbat slab, ezitant în bătălii, dar punea o întrebare pertinentă. Chiar dacă turnul cădea și podul de la Nieulay ajungea în mâinile lor, la ce le-ar fi folosit? Podul doar i-ar fi condus la o armată englezească și mai mare, armată ce era deja poziționată ferm la marginea taberei.

Locuitorii din Calais, înfometați și disperați, văzuseră steagurile franceze pe creasta de est și au răspuns prin atâr-narea steagurilor lor pe metereze. Arătau imagini cu Fecioara, Sfântul Denis al Franței și, în vârful fortăreței, steagul regal albastru și galben îl anunța pe Filip că slujitorii lui încă trăiau și încă luptau. Dar această dovadă de curaj nu putea ascunde faptul că erau asediați de unsprezece luni. Aveau nevoie de ajutor.

— Luați turnul, sire, îl îndemnă Sir Geoffrey, apoi atacați peste pod! Isuse Hristoase, dacă nenorociții ne văd câștigând o bătălie, poate li se face frică!

Un mârâit aprobător se auzi din partea nobililor prezenți.

Regele nu era la fel de optimist. Într-adevăr, garnizoana din Calais încă rezista și englezii abia loviseră zidurile, cu atât mai puțin să găsească o modalitate de a traversa șanțurile de apărare duble, dar nici francezii nu au reușit să ducă provizii în orașul asediat. Oamenii de acolo nu aveau nevoie de încurajări, ci de mâncare. Un fir de fum se vedea dincolo de tabără și, după câteva momente, sunetul unui tun învălui toate mlaștinile. Proiectilele probabil că lovira zidul, dar Filip era prea departe pentru a vedea urmările.

— O victorie aici va încuraja garnizoana, insistă lordul Montmorency, și îi va aduce pe englezi în pragul disperării.

— Dar de ce i-ar aduce în pragul disperării pe englezi dacă turnul din Nieulay ar cădea? Filip se gândea că doar îi va

umple cu dorința de a apăra drumul de pe partea îndepărtată a podului, dar în același timp înțelegea că nu putea să țină în frâu toți câinii răi când un inamic urât era aproape, așa că își dădu acordul. Luați turnul, îi instrui el, și Dumnezeu să vă dea victoria.

Regele rămase unde era, în timp ce nobilii strângeau oameni și se înarmau. Vântul dinspre mare aducea miros de sare, dar și un iz de putrefacție ce venea probabil de la algele ce putrezeau pe câmpiile lungi create de mare. Îl făcea pe Filip să fie melancolic. Noul astrolog refuza să îl întâlnească pe rege de săptămâni, spunând că avea febră, dar Filip aflate că bărbatul era perfect sănătos, ceea ce însemna că prevăzuse în stele un mare dezastru și se temea să îi spună regelui. Pescărușii strigau pe sub nori. Departate în largul mării o velă murdară își croia drum către Anglia, în timp ce altă navă pleca de pe plajele ocupate de englezi și oameni în bărci mici ajungeau la mal spre a se alătura inamicilor. Filip se uită înapoi către drum și văzu un grup de patruzeci sau cincizeci de cavaleri englezi ce se îndreptau spre pod. Își făcu semnul crucii, rugându-se ca acei cavaleri să fie prinși în atacul lui. Îi ura pe englezi. Îi ura.

Ducele de Bourbon încredințase organizarea atacului lui Sir Geoffrey de Charny și lui Edouard de Beaujeu, și aceasta era bine. Regele avea încredere în ambii oameni că erau raționali. Nu credea că nu puteau să cucerească turnul, dar tot nu știa la ce le-ar servi; dar credea că era mai bine decât să îi lase pe nobilii mai sălbatici să își poarte sulițele într-un atac puternic peste pod, care s-ar solda în mod cert cu o înfrângere în mlaștini. Știa că nu voiau nimic mai mult decât să pună în aplicare un asemenea atac. Credeau că războiul era un joc și fiecare înfrângere îi făcea și mai dornici să joace. „Proștii, gândi el și își făcu semnul crucii, întrebându-se ce cumplită profecție îi ascundea astrologul. Avem nevoie, se gândea el, de

un miracol. Un mare semn de la Dumnezeu.“ Apoi tresări speriat de un toboșar care tocmai bătuse în toba lui mare. O trâmbiță se auzi.

Muzica nu prezicea înaintarea. Mai degrabă, muzicanții își încălzeau instrumentele pentru a fi gata pentru atac. Edouard de Beaujeu era pe partea dreaptă unde strânsese peste o mie de arbaletieri și tot atât de mulți ostași și plănuia să-i atace pe englezi de pe un flanc în timp ce Sir Geoffrey de Charny și cel puțin cinci sute de ostași atacau direct în josul dealului în tranșeele englezilor. Sir Geoffrey se plimba de-a lungul liniei strigând la cavaleri și la ostași să descalece. Făcură asta, dar fără tragere de inimă. Credeau că esența războiului era atacul cavaleriei, dar Sir Geoffrey știa că, împotriva unui turn de piatră protejat de tranșee, caii nu erau de nici un folos, așa că insista ca ei să lupte pe deștri.

– Scuturi și săbii, le spuse el, fără lănci! Pe picioare! Pe picioare! Sir Geoffrey învățase pe pielea lui că armăsarii erau dureros de vulnerabili în fața săgeților englezești, în timp ce pedestrii puteau avansa ghemuiți în spatele unor scuturi zdravene. Câțiva oameni de neam nobil refuzau să descalece, dar îi ignoră. Și mai mulți ostași francezi se grăbeau să se alăture atacului.

Mica trupă de cavaleri englezi trecu podul și părea că aceștia aveau de gând să meargă direct în sus pe drum pentru a provoca întreaga linie franceză, dar deocamdată își verificau caii și se uitau în sus la hoarda de pe culme. Regele se uita la ei și văzu că erau conduși de către un mare nobil. Putea să își dea seama de asta după mărimea steagului acestuia, în timp ce alți zeci de cavaleri aveau prinse stindardele mici și pătrate pe lăncile lor. Un grup bogat, se gândea el, ce valora o mică avere în recompense. Spera ca ei să meargă până la turn și așa să fie capturați.

Ducele de Bourbon se îndreptă către Filip călare pe calul lui. Ducele purta o platoșă ce fusese frecată cu nisip, oțet și sârmă până ce devenise albă și strălucitoare. Casca lui ce atârna de mânerul șei era crestată cu pene vopsite în albastru. Refuzase să descălece de pe calul său de luptă, cal ce avea o cască din oțel pentru a-i proteja fața și un valtrap dintr-o armură strălucitoare pentru a-i apăra corpul de arcașii englezi care cu siguranță își încordau arcurile în metereze.

– Oriflama, sire, spuse ducele.

Trebuia să fie o cerință, dar părea mai degrabă un ordin.

– Oriflama?

Regele se prefăcu că nu înțelege.

– Pot să am onoarea, sir, de a-l purta în bătălie?

Regele oftă.

– Ai de zece ori mai mulți oameni decât inamicul, spuse el, nici nu ai nevoie de stindard. Lasă-l aici! Inamicul îl va vedea. Și inamicul va ști ce înseamnă stindardul nestrâns.

Le ceruse francezilor să nu ia prizonieri, să omoare pe toată lumea, deși fără îndoială un cavaler englez bogat va fi capturat în loc să fie omorât, pentru că un cadavru nu aducea nici o recompensă. Totuși, steagul cu trei limbi ce flutura în văzduh ar trebui să dea naștere la frică în inimile englezilor.

– Va rămâne aici, insistă regele.

Ducele începu să protesteze, dar chiar atunci un trâmbițaș se auzi și arbaletierii porniră în josul dealului. Purtau tunici verzi cu roșu, cu blazonul genovez reprezentând Graalul pe brațul stâng, și fiecare era însoțit de un soldat pedestru care ținea un scut ogival, un scut imens ce îl proteja pe arbaletrier în timp ce își încărca arma dificilă. La aproape un kilometru, lângă râu, englezi fugeau de la turn la tranșeele din pământ săpate cu multe luni în urmă și care acum erau înțesate cu iarbă și buruieni.

– O să îți ratezi bătălia, îi spuse regele ducelui care, uitând de steagul stacojiu, își îndreptă marele său cal de luptă către oamenii lui Sir Geoffrey.

– *Montjoie St. Denis!*

Ducele răcni strigătul de război ale Franței și toboșarii își lovira tobele lor mari și vreo doisprezece trâmbițași anunțară zgomotos atacul către cer.

Se auziră clinchetele vizoarelor căștilor lăsându-se în jos. Arbaletierii se aflau deja la baza pantei, împrăștiindu-se pentru a înconjura flancul englezesc. Apoi primele săgeți zburară: săgeți englezești, cu penele albe, zburând peste pământul verde, iar regele, aplecându-se înainte în șaua sa, văzu că erau prea puțini arcași de partea inamicului. De obicei, de fiecare dată când englezii nenorociți purtau o bătălie, arcașii lor depășeau numărul de cavaleri și ostași aproape de trei ori, dar avanpostul de la Nieulay părea să fie ocupat de ostași.

– Dumnezeu să fie cu voi! strigă regele către soldații lui.

Deodată îl cuprinse entuziasmul pentru că simțea că vor câștiga.

Trâmbițele se auziră din nou, iar acum marea cenușie de ostași mătură panta. Răcnetele lor de război rivalizau cu bătăile toboșarilor ce loveau pieile de capră întinse și cu instrumentele trâmbițașilor care cântau ca și cum ar fi putut să-i înfrângă pe englezi doar prin sunetele lor.

– Dumnezeu și Sfântul Denis! strigă regele.

Săgețile de arbaletă zburau acum. Fiecare săgeată de fier mică avea o paletă din piele și scotea un șuierat, în timp ce se îndrepta către tranșee. Sute de săgeți de arbaletă zburau, apoi genovezii se retraseră în spatele uriașelor scuturi pentru a fixa arbaletele cu corzile întărite cu oțel. Câteva săgeți englezești lovira scuturile ogivale, apoi arcașii țintiră spre șarja condusă de Sir Geoffrey. Puneau pe coarda arcului săgeți prevăzute cu

ace de năvădit, săgeți cu vârf de opt sau zece centimetri de oțel ascuțit care puteau să găurească armura ca și cum ar fi fost pânză. Încordau și trăgeau, încărcau și trăgeau, iar săgețile se loveau de scuturi și francezii strângeau flancurile. Un bărbat fu lovit în coapsă și se împiedică, așa că ostașii îl înconjurară și se strânsură din nou. Un arcaș englez, pregătit să dea drumul arcului, fu lovit în umăr de săgeata unei arbalete, iar săgeata lui zbură aiurea în aer.

– *Montjoie St. Denis!*

Ostașii urlau provocator când șarja lor ajunse pe terenul plat de la baza pantei. Săgețile izbeau scuturile cu o putere amețitoare, dar francezii își păstrau formația strâns, cu scuturi acoperind scuturi, iar arbaletierii stăteau cât mai aproape de margine pentru a-i ținti pe arcașii englezi care erau forțați să stea sus pe metereze pentru a-și putea descărca armele. O săgeată de arbaletă trecu direct printr-un coif de metal pătrunzând într-un craniu englezesc. Bărbatul se rostogoli într-o parte, cu sângele curgându-i pe față. O ploaie de săgeți țâșni din vârful turnului, iar săgețile de arbaletă care veneau ca răspuns se loveau de pietre în timp ce ostașii englezi, văzând că săgețile lor nu au avut nici un efect asupra inamicului, stăteau și așteptau cu săbiile scoase din teacă pentru a întâmpina atacul.

– Sfântul Gheorghe! strigară ei.

Șarja franceză era deja la primele tranșee, înjunghiindu-i pe toți englezii din cale. Câțiva francezi găsiră o pasarelă îngustă ce traversa tranșeea, așa că o porniră pe acolo pentru a-i ataca pe apărători din spate. Arcașii din tranșeele cele mai din spate aveau ținte ușoare, dar și arbaletierii genovezi care veneau din spatele scuturilor ogivale pentru a-i ținti pe inamici. Câțiva englezi, simțind măcelul ce urma, își părăsiră tranșeele pentru a alerga către Ham. Edward de Beaujeu, conducătorul arbaletrienilor, îi văzu pe fugari și strigă la

genovezi să lase arbaletetele și să se alăture atacului. Aceștia scoaseră săbiile sau topoare și năvăliră asupra inamicului.

— Omorâți! striga Edward de Beaujeu. Era călare pe un cal de război și, cu sabia scoasă, dădu pinteni marelui armăsar să meargă înainte. Omorâți!

Englezii din prima tranșee erau condamnați la moarte. Se luptară pentru a se proteja de mulțimea de ostași francezi, dar săbiile, topoarele și sulitele loveau cu putere. Câțiva oameni încercară să se predea, dar stindardul flutura, ceea ce însemna fără prizonieri, așa că francezii îmbibau tranșeea nămolosă cu sânge englezesc. Apărătorii din tranșeele cele mai din spate fugeau acum, dar mâna de călăreți francezi, cei prea mândri să lupte pedestri, o porniră prin pasarele, îi dădură la o parte pe propriii ostași și, răcnind, își mână ră caii lor mari printre fugarii de lângă râu. Armășarii se învârteau în timp ce săbiile tăiau. Un arcaș își pierdu capul lângă râul care, deodată, se făcu roșu. Un ostaș țipa în timp ce era strivit de copitele unui cal de luptă, după care fu înjunghiat de o lance. Un cavaler englez își agita mâinile în aer, oferind o mânușă din armura lui, semn că se predă, dar fu doborât din spate de o sabie care-i străpunse coloana vertebrală, apoi un alt călăreț îi înfipse un topor în față.

— Omorâți-i! striga ducele de Bourbon cu sabia udă, omorâți-i pe toți! Zări un grup de arcași ce fugeau către pod și strigă către servitorii lui: Cu mine! Cu mine! *Montjoie St. Denis!*

Arcașii, aproape treizeci din ei, fugiseră spre pod, dar atunci când ajunseră la casele împrăștiate, cu acoperiș din stuf de lângă râu, auziră tropotul potcoavelor și se întoarseră speriați. Preț de o clipă, păru că intrau din nou în panică, dar un bărbat îi împiedică să facă asta.

— Trageți în cai, băieți, spuse el, și arcașii își întinseră arcurile, dădură drumul la corzi, iar săgețile cu pene albe loviră caii de luptă. Armășarul ducelui de Bourbon se clătină